

หลักสูตร การทำดินสำหรับเพาะปลูก จำนวน 10 ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอศรีสำโรง

รหัสหลักสูตร 3

ความเป็นมา

การทำดินปลูกเพื่อการค้า นับเป็นช่องทางในการประกอบอาชีพ ที่ประชาชนสามารถทำได้เนื่องจากใช้เวลาในการศึกษาและฝึกปฏิบัติไม่นาน ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อน อีกทั้งส่วนประกอบของการทำดินปลูกเป็นวัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น อาทิเช่น มูลสัตว์ ใบไม้แห้ง แกลบขาว และดินปลูกเป็นสินค้าที่กำลังอยู่ในกระแสความนิยมของประชาชน เนื่องจากใช้เป็นวัสดุปลูกไม้มงคลและบอนสีชนิดต่างๆ

ดินปลูก หรือวัสดุปลูก เรียกได้ว่าเป็นหัวใจหลักในการปลูกพืชทุกชนิด เพราะเป็นแหล่งสะสมสารอาหารเพื่อให้ต้นไม้ค่อยๆตั้งไปใช้ในการเติบโต ซึ่งปัจจัยที่ต้องพิจารณาในการผสมดินสำหรับปลูกต้นไม้คือธรรมชาติของต้นไม้ ต้องรู้ก่อนว่าต้นไม้แต่ละชนิดที่เราปลูกนั้นชอบดินแบบไหน วัสดุที่หาได้สะดวก คือการเลือกใช้วัสดุใกล้ตัวมาเป็นวัสดุปลูกไม่จำเป็นต้องเหมือนตามที่ระบุไว้ในตำราแต่ต้องเลือกให้เหมาะสมกับความต้องการของต้นไม้ สูตรผสมดินสามารถปรับเปลี่ยนไปตามบริบทของต้นไม้ วัสดุปลูกบางชนิดมีอายุสั้น อย่างเช่นกาบมะพร้าวที่จะเสื่อมสภาพเร็วจึงควรเปลี่ยนดินในกระถางอยู่เสมอ อย่างน้อย 6-12 เดือนต่อครั้ง และดินที่ดี คือดินที่มีสารอาหารครบอันเกิดจากส่วนผสมต่างๆ และมีสภาพที่เหมาะสมกับต้นไม้แต่ละชนิด ซึ่งสารอาหารที่อยู่ในดินจะเสื่อมสภาพตามระยะเวลา หากปลูกไม้กระถางจึงควรเปลี่ยนดินทุกปี หรือเปลี่ยนดินใหม่ตอนที่เปลี่ยนไซส์กระถางต้นไม้ ดังนั้นเพื่อเป็นการต่อยอดและพัฒนาอาชีพของประชาชน สกร.อำเภอศรีสำโรง จึงได้จัดฝึกอบรมอาชีพหลักสูตรการทำดินสำหรับเพาะปลูก โดยใช้วัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นมาเพิ่มมูลค่าด้วยการผสมเข้าด้วยกันโดยยึดหลักความต้องการธาตุอาหารในการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิดเป็นสำคัญ

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรการประกอบอาชีพการทำดินปลูกเพื่อการค้า มีหลักการดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการนำวัสดุในท้องถิ่น คือ แกลบขาว ใบไม้ชนิดต่างๆ มูลสัตว์ มาเป็นส่วนผสมในการทำดินปลูกต้นไม้สูตรต่างๆ สำหรับใช้เป็นวัสดุในการปลูกต้นไม้ ให้เจริญงอกงาม ใบสวย สีสวย
2. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาอาชีพในด้านการมีงานทำ อย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง
3. มุ่งให้เป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม
4. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการประกอบอาชีพการทำดินสำหรับเพาะปลูก มีจุดมุ่งหมาย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การนำวัสดุที่มีในท้องถิ่นมาเพิ่มมูลค่า เพื่อใช้เองและการผลิตเพื่อจำหน่าย
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การบริหารจัดการ การคิดคำนวณต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย และมีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ

3. เพื่อให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะในการพัฒนางานได้อย่างมีคุณภาพ สามารถทำเป็นอาชีพได้

เป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา

จำนวน 10 ชั่วโมง

-ทฤษฎี จำนวน 1 ชั่วโมง

-ปฏิบัติ จำนวน 9 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.	ความสำคัญ/วัสดุ อุปกรณ์ในการทำดินสำหรับเพาะปลูก	1.1 สามารถอธิบายบอกความสำคัญของการประกอบอาชีพการทำดินสำหรับเพาะปลูกได้ 1.2 สามารถมองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพได้ 1.3 บอกทิศทาง การประกอบอาชีพและการจัดจำหน่ายได้	1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพ การทำดินสำหรับเพาะปลูก 1.2 แหล่งเรียนรู้ / ภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพ 1.3 ทิศทางการประกอบอาชีพ การจัดจำหน่าย และคุณธรรมในการประกอบอาชีพ	1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่อ เทคโนโลยี ผ่านช่องทาง You Tube Face book 1.2 ครู ผู้เรียน และผู้รู้ ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพ การรักษาคุณภาพของสินค้าให้ได้มาตรฐาน ไม่โฆษณาเกินจริง	1 ชั่วโมง	-
2.	ฝึกทักษะการทำดินสำหรับเพาะปลูก	2.1 สามารถบอกเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการทำดินสำหรับเพาะปลูกได้ 2.2 อธิบายประโยชน์/คุณสมบัติของวัสดุปลูกแต่ละชนิดได้ 2.3 สามารถอธิบายขั้นตอนและฝึก	2.1 ความรู้เกี่ยวกับการเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการทำดินสำหรับเพาะปลูก 2.2 ความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติของวัสดุปลูกแต่ละชนิด 2.3 ขั้นตอนการฝึกทักษะ	2.1 ฝึกทักษะการทำดินสำหรับเพาะปลูก จำนวน 3 สูตร ตามขั้นตอนการทำดังนี้ สูตรที่ 1 ดินปลูกพืชทั่วไป มีส่วนผสมดังนี้ 1.ดินร่วน 1 ส่วน 2.มูลสุกร/มูลวัว/มูลไก่ 1 ส่วน 3.ขุยมะพร้าว 1 ส่วน 4.แกลบดิบ 1 ส่วน		9 ชม.

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		<p>ปฏิบัติการทำดินสำหรับเพาะปลูกสูตรต่างๆได้</p> <p>2.5 สามารถอธิบายและบอกประโยชน์การใช้งานของดินปลูกสูตรต่างๆได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>การทำดินสำหรับเพาะปลูก</p> <p>2.4 ประโยชน์และความเหมาะสมของดินปลูกสูตรต่าง ๆ</p>	<p>5.จุลินทรีย์สังเคราะห์แสง 100 มิลลิลิตร</p> <p>6.หัวเชื้อ EM 50 มิลลิลิตร</p> <p>ขั้นตอนการทำ</p> <p>1.นำ ดินร่วน มูลสุกร/วัว ขุยมะพร้าว แกลบดิบ ตามอัตราส่วนที่กำหนด ผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน</p> <p>2.นำจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง 100 มิลลิลิตร และ หัวเชื้อ EM 50 มิลลิลิตร ผสมน้ำประมาณ 10 ลิตรแล้วรดให้ทั่วกอง แล้วผสมคลุกเคล้าให้เข้ากันอีกครั้ง</p> <p>3.ทดสอบความชื้นโดยการใช้มือกำวัสดุที่ผสมเรียบร้อยแล้ว ถ้าเป็นก้อน แต่ไม่เหลว แสดงว่ามีความชื้นเหมาะสม จึงตักใส่กระสอบ แล้วหมักทิ้งไว้ 1 เดือน จึงนำไปใช้ได้</p> <p>สูตรที่ 2 ดินเป็นกรดสำหรับปลูกไม้ประดับที่มีสีสด/แรงสี มีส่วนผสมดังนี้</p> <p>1.หน้าดินใบมะขาม 1 ส่วน</p> <p>2.ใบมะขาม 1 ส่วน</p> <p>3.ขี้วัวแห้ง 1 ส่วน</p> <p>4.ใบก้ามปู 1 ส่วน</p> <p>5.จุลินทรีย์สังเคราะห์แสง 30 มิลลิลิตร</p> <p>ขั้นตอนการทำ</p> <p>1.นำหน้าดินใบมะขาม ใบมะขาม ขี้วัวแห้ง ใบก้ามปู ตามอัตราส่วนที่กำหนด ผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน</p> <p>2.นำจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง 30 มิลลิลิตร ผสมน้ำประมาณ 5 ลิตรแล้วรดให้ทั่วกอง</p> <p>3.ทดสอบความชื้นโดยการใช้มือกำวัสดุที่ผสมเรียบร้อยแล้ว ถ้าเป็นก้อน แต่ไม่</p>		

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
				เหลว แสดงว่ามีความชื้นเหมาะสม สามารถนำไปปลูกลงดินได้เลย สูตรที่ 3 สำหรับไม้ใบไม้กระถาง(ไม้ ไชวใบ) มีส่วนผสม ดังนี้ 1.ดินร่วน 2 ส่วน 2.ขุยมะพร้าว 1 ส่วน 3.มะพร้าวสับ 1 ส่วน 4.ปุ๋ยคอก 1 ส่วน 5.ใบก้ามปู 1 ส่วน ขั้นตอนการทำ 1.นำดินร่วน ขุยมะพร้าว มะพร้าวสับ ชี วัวแห้ง ใบก้ามปู ตามอัตราส่วนที่ กำหนด ผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน 2.เมื่อผสมเข้ากันดีแล้ว นำไปปลูกลงดิน ได้เลย โดยไม่ต้องหมักทิ้งไว้ หมายเหตุ ก่อนการนำขุยมะพร้าวมา ผสม ควรนำไปแช่น้ำประมาณ 2-3 วัน เพื่อให้คายกรดฝาดออกก่อน		
รวม					1	9
					ชั่วโมง	ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อออนไลน์ (youtube, Face book)
2. รูปภาพ / ตัวอย่าง / สภาพจริง

การวัดผลประเมินผล

1. การประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้
2. การติดตาม ประเมินผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. ประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรการฝึกอบรม

เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนประเมินผลการจัดการศึกษาต่อเนื่อง รวมไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60

หลักฐานการผ่านการฝึกอบรม -